

національної та муніципальної поліції. Французький досвід створення муніципальної поліції в Україні, є на наш погляд нагальною потребою надання публічних поліцейських послуг, профілактики будь-яких видів правопорушень та економією держаних коштів за рахунок місцевих бюджетів [4, с. 6].

З усього вищесказаного можна зробити висновок про те, що вивчення досвіду розвитку поліцейських підрозділів країн Європи може бути корисним для кожної країни, для того щоб брати і залучати до здійснення та покращення держави. Однак не слід забувати, що кожна з поліцейських систем має свою індивідуальну історію розвитку та свою специфіку. Тому одним із основних завдань, яке слід поставити – це вдосконалення органів внутрішніх справ країни з урахуванням позитивного досвіду поліцейської діяльності провідних країн Європи.

Література:

1. Бандурка О.М. Теорія і практика управління органами внутрішніх справ України : монографія. Х. : НУВС, 2004. 780 с.
2. Матюхіна Н.П. Поліція Великобританії: сучасні тенденції розвитку та управління : монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О.М. Бандурки. Х. : Консум, 2001. 131 с.
3. Антонов И.П. Полиция Германии: История и современность. М., 2000. 144 с.
4. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство / за заг. ред. О.А. Банчук. К.: Москаленко О.М., 2013. 588 с.
5. The Serious Organised Crime Agency. URL: <http://www.soca.gov.uk> (дата звернення 14.01.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-2>

ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Біланчук Андрій Володимирович

здобувач освітньо-наукового рівня (доктор філософії),

Науково-дослідний інститут публічного права

м. Київ, Україна

В процесі сучасного розвитку суспільства поширеною проблемою виступає таке явище як домашнє насилля. Його вплив розповсюджується у вимірі сучасного соціального простору та лідирує у світі як один із

найбільш впливових чинників щодо порушення прав людини. Домашнє насилля вже давно стало серйозною проблемою для кожної країни, де вивчається це питання. Як нам відомо, домашнє насилльство взяло свій початок ще у Європі, близько сторіччя тому, вже на той час вважалося правильним виховання та навчання дітей за допомогою биття гілками лози або застосування іншого насилля для ефективного «засвоєння».

Термін «домашнє насилльство», це діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насилльства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насилльство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь [1].

Домашнє насилля сьогодні є однією із глобальних проблем, а чисельність шляхів його подолання зростає. Якщо порівнювати країни світу, то, безсумнівно, ми можемо спостерігати за відмінністю їх підходів до вирішення цієї проблеми. Однак покарання – досить різні та залежать від країн. Найсуворіші – у Північній Європі. Наприклад, у Швеції криміналізовані всі форми домашнього насилльства. Можна опинитися за ґратами навіть за грубу емоційну сварку, під час якої висловлювалися погрози. Суд часто наказує кривднику дотримуватися визначеної дистанції від об'єкта насилльства, у разі порушення може бути накладено штраф або присуджено ув'язнення терміном до року. Схожі за жорсткістю закони й у Норвегії та Фінляндії [2].

Україна також продовжує поновлювати правовий механізм держави та ефективність своїх заходів щодо подолання домашнього насилльства. Як свідчить інформація на сторінках офіційного сайту МВС України, протягом останнього часу було притягнуто до адміністративної відповідальності сотні агресорів. Зараз вони перебувають під контролем поліцейських. Згідно Наказу «Про затвердження Порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника», який набув чинності з 11 вересня 2018 року поліцейські у випадках безпосередньої загрози життю або здоров'ю потерпілих мають право виносити терміновий заборонний припис кривдникам. Тим самим працівники Національної поліції надають пріоритет постраждалим особам. Також працівники правоохоронних органів, аби уникнути рецидивів правопорушень, проводять з ініціаторами насилля профілактичну роботу. А постраждалі від домашнього насилльства отримують психологічну, медичну та правову допомогу.

Терміновий заборонний припис може містити такі заходи:

- зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи;
- заборона на вхід та перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи;
- заборона в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою [3].

Передбачена санкція статті 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення (вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування) тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк до семи діб, у разі ж вчинення повторних дій особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб [4].

Сьогодні на міжнародній арені наша держава продовжує розвивати та зміцнювати стосунки з представниками різних країн світу для досягнення єдиної мети – подолання різного роду насилля у тому числі і домашнього насилля. Важливого значення набуває той факт, що досить плідною є співпраця між Україною та такими організаціями як ООН, ОБСЄ. Представники зазначених організацій відвідують нашу країну з цілю проведення конференцій, засідань та семінарів, що присвячені запобіжним заходам щодо протидії будь-яких проявів насилля. Результатом цієї співпраці є розробка спільних планів, що допоможуть у вирішенні зазначених питань.

Таким чином можна зробити висновок, що домашнє насилля, це проблема, яка бере свій початок ще з минулих століть та залишається актуальною і на сьогодні. Це явище охопило більшість країн світу та не оминуло нашої держави. Статистика, яку ми можемо спостерігати на офіційних сторінках сайту Єдиний портал органів системи МВС України та у інших ЗМІ, вражає та змушує замислитися багатьох з приводу цього питання. Також слід зазначити, що Україна продовжує співпрацювати з різними країнами світу у розробці проєктів та будувати безліч планів, щодо вирішення цієї проблеми. Правовий механізм нашої держави поновлюється та стає більш насиченим як цілому так і з приводу даної теми. За останні три роки Міністерство внутрішніх справ України

здійснило чи мало корективів до законодавчої бази, видало безліч наказів, відкриття притулків, гарячих ліній, які й досі функціонують, організувало мобільні групи з протидії домашньому насильству під назвою «ПОЛІНА» та організувало безліч тренінгів для осіб, які постраждали та осіб які являються ініціаторами домашнього насилля. В Україні відбувся надзвичайно великий прогрес, усі чинники демонструють прагнення працювати над цією проблемою.

Література:

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. №2229-VIII. Дата оновлення: 07.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 18.10.2023).

2. Злочин і кара: чому в Європі сімейне насильство під табу. УКРІНФОРМ. 2017 р. URL:<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2360665-zlocin-i-kara-comu-v-evropi-simejne-nasilstvo-pid-tabu.html>.

3. Про затвердження Порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника: Наказ МВС України від 01.08.2018 р. № 654. Дата оновлення: 01.08.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0965-18> (дата звернення: 17.10.2023).

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 19.10.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 01.02.2024).

5. 60% жертв мовчать. Де і хто в Україні найбільше скаржиться на домашнє насильство – інфографіка. ТСН новини України. 2017 р. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/60-zhertv-movchat-de-i-hto-v-ukrayini-naybilshe-skarzhitsya-na-domashnye-nasilstvo-infografika-1242831.html>

6. Тетяна Ковальчук: МВС планує масштабувати проєкт «Поліна» по всій території України. Єдиний портал органів системи МВС України. 2018 р. URL: https://mvs.gov.ua/ua/news/13063_Tetyana_Kovalchuk_MVS_planu_masshtabuvati_proekt_Polina_po_vsiy_teritorii_Ukraini_FOT_O.htm

7. Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства: Наказ МСП, МВС України від 13.03.2019 р. № 369/180. Дата оновлення: 13.03.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-19> (дата звернення 01.02.2024 р.).

8. Тетяна Ковальчук: Принцип нульової толерантності до домашнього насильства – індикатор розвиненого суспільства. Єдиний портал органів системи МВС України. 2018 р. URL: <https://mvs.gov>

.ua/ua/news/17173_Tetyana_Kovalchuk_Princip_nulovoi_tolerantnosti_do_domashnogo_nasilstva__indikator_rozvinenogo_suspilstva_FOTO.htm

Анастасія Москвичова. Як працює «Поліна» – поліція проти домашнього насильства. Радіо Свобода. 2019 р. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28602166.html>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-3>

БОРОТЬБА З КІБЕРЗЛОЧИННІСТЮ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Білецький Богдан Михайлович

*здобувач освітньо-наукового рівня (доктор філософії),
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

Клюйко Сергій Валерійович

*здобувач освітньо-наукового рівня (доктор філософії),
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

Кожна сучасна соціально активна людина в Україні використовує мобільні пристрої та користується інтернетом, державні органи переходять на електронний документообіг, стабільна діяльність банківського сектору, залізниці й авіатранспорту, великих підприємств залежить від стабільності кіберпростору, з яким вони працюють, та базується на комунікації за допомогою електронних засобів зв'язку.

В умовах війни такий злочин стає бойовою одиницею, а його основний інструмент – кібератаки і злами. Крім того, під час воєнного стану атаки можливі не лише з боку ворога, який використовує інфопростір для завдання шкоди обороноздатності України, а й з боку тих, хто вирішив скористатися ситуацією, коли правоохоронні органи перевантажені, та поживитися коштами наших громадян. Протягом півтора місяця війни кіберзлочинність в Україні стабільно зростає.

В наш час війна в інформаційному просторі може завдати не меншої шкоди, аніж війна на полі бою. Розуміючи це, у перший місяць війни парламент оперативного оптимізував кримінальне та кримінально-процесуальне законодавство, удосконаливши підстави та процесуальні